

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§.4. Timet Christus, & se subducit, vt veram suam ostenderet humanitatem, & quam verè dolores pœnasq[ue] sentiret.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53104](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53104)

fuit, vita verò hominis sic vita, vitam non moritur, sed vitâ gaudet aucteris. Et sic hoc diuina proprietatis non habuerunt in se, & per se nisi ex participatione infirmitatis humanæ: sic ne illa hoc obtinuit per se, nisi per hoc quod in illam retulabat ex visione cum proprietatibus diuinis in vno supposito. Itaque per hoc impletum est, quod Deus olim per Prophetam suum Aggeum promiserat quod nempe mittens Pater filium suum in terras, caelum terramque esset alteraturus. *Cominonebo caelum & terram.* Caelum etenim sedendum erat terrenum, in se vilius terræ receptorum qualitates, terra verò ad esse cœleste traufcenderet, & proprietates indueret cœlestes. Huius mysterij laudantes Euangelistæ sublimitatē: non solum, vt imperfectionem non imputant Domino, dum illum affectibus his, peccatis, passionibus, & doloribus repræsentant iudicium: sed in non modicam gloriam nostram nobis illum his affectum proponunt, vt hodie D. Ioann. me-ticulolus, mortem fugientem, & quasi ad vmbra-cturum se abcondentem; veritatem de hac materia & rebus ad eam spectantibus, fu-sinus dicendum die Lunæ proximo, cum agendum erit, de timore Christi orantis in hortoyit autem hoc nunc dictum in eo munus, & descendamus ad causas timoris hodierni ad post. a salutis in-crementu.ii.

XIV.
Omnia
Christus
commo-
uit.
Agg. 1.7.

§.4. Times Christus, & se subducit, vt veram suam ostendat humanitatem, & quam verè dolores panasq; sentiret.

Ambulabat Iesus in Galilaam: non enim volebat in Iudæam ambulare. Peracto in Ierusalem signo illo prodigioso quo Paralyticum apud piscinam eterni in pedes, mille graues Pharisæi Christo licet intentarunt, nonnata-tim, eo quod præcepisset iam facto: tolle lectum tuum: quia vt dies erat festus, contulerant præceptum hoc esse festi violationem: quia præce-pibat hoc quod iis erat illicitum & lege prohibi-tum: onera subleuare. De hoc grauem Christus cum illis aggressus est disputationem, in qua quanto elius suam illis aperiebat diuitatem tāto in illū infurgebant ferocius & vitam illi aufer-re moliebantur. Hac tempellate fecerit Domi-nus de Ierusalem & Iudæa vsque iuxta Ierusalem, & per varia illius Prouinciæ loca iteru Iarisi va-gabatur. Hoc enim his verbis inuicetur: *In Galilaam id est per Galilaam.* Et Beda diligentissimus temporum inquititor, asserit, quod illa vice Do-cteron. Bap. de Lanuz. Tom. III.

minus in illa Prouincia per biresstre notam araretit: quo tempore innumera, & maxime pro-digiosa patrauit miracula: quorum catalogum recenset Diuus Mattheus à cap. 23. vsque ad 28. inter quæ & illud annumeratur de quinque pa-tribus: cuius Dominus. 4. meminimus. Iudæi qui templum ascendebant, illum inquirentes, dice-bant: *Vbi est ille?* conuenit etenim homini pri-mario die festo in templo. comparere: si tanque defuerit, hoc illi virtutis imperfectioni: locum habet signatum, sicut defectus Daud in menta Regis. Notatu dignam dedit Moyses Pharaoni responsonem, præcipit illi in Dei nomine: Do-mine mi Rex, dimitte populum Dei: cui Rex non dimittam: suam in hoc responso manife-stas obduratam erga Deum rebellionem. Quid Deus? seuis Pharaonem ex dicit flagellis, & trinitur locustis. O quantum pondus! has illi primo minatur Moyses: obduratam pertinax. *Dixerunt autem serui Pharaonis ad eum: vsque quo patie-mur hoc fecerit Iudæam administrare hominis vt sacrificent Domino Deo suo: nome vides quod perie. it. Egyp-tus: Domine mi, an tua sic placet maieltati, vt moriamur omnes, totumque regnum interitio-ne deleatur? reuertantur Moyses Aaron, inquit Pharaon: te & sacrificate, quoniam iuri sunt nos cum filijs nostris, filijs, familijs, amentis, gre-gibus, omnibus denique Agypto nobis est egre-dendum, est enim solemnitas Domini Dei nostri (inquit Moyses) non sic, inquit Pharaon, non sic abibitis: Sic Dominus sit vobiscum, quomodo ego dimittam vos, & paruulos vestros cui dubium est quod pessime cogitatis. Nolo vos omnes proficisci: viri tantum ætatis perfectæ sacrificati pergit: Non fiet ita, sed ite tantum viri & sacrificate Do-mino. Sanc, Domine mi Rex, inquit Moyses alio fieri nequit modo sed omnes eo quo propo-sui modo, debent excedere: solemnitas est Deo nostro primaria: numquid non omnes conue-it tanta interesse solemnitati: festum est in quo nos ipsos offerre Deo debemus velut Domino nostro: aqne omnes illum confiteri & vt talem venera-ti, & ad illud omnes nos confluere recusas: absit omnino: quicumque enim in hoc defuerit, in illo festo deficere percipietur.*

Igitur Iudæam Christus de erit nec in ea diutius aulet ambulare: *Quia quarebant eum Cur Chri-Iudæi interficere.* Qui hoc Domine mi, tunc stus fo-formidas? numquid tu æteru Patris potestas giat qui omnia sustinens, & subtrahente te manum etiam, hortatur ne dum inimici tui sed & cuncta quæliet in omnes, nihilum redigentur? quid tibi magis agendum ne ti-Domine, nisi vt vel parumper ab eis faciem meant tuam

I.
Christus
in Cali-
tra plu-
ra lect
miracula
Exod.
10.7.
II.
Omnes
& om-
nia de-
bent ad
festum
concur-
tere.

tuam avertas, vt perturbentur, & in pulverem collui redigantur? *Avertent: & te faciem tuam, te turbabantur; auferes spiritum eorum & deficient. Et in pulverem suam revertentur.* Quod si no. ueris faciem tuam ab illis evertete: quid amplius agendum, quam vt conuersus ad illos dicas; *Ego sum:* quo fiet vt omnes in terram elumbi & infirmi collabantur? uobis alleruisti; nemo me potest occidere, nemo mihi animam tollere, nisi quomodo, & quando mihi placuerit; *Potestatem habeo ponendi animam meam* Illis dixit. querentibus animam tuam; vt hoc illis certo certius affererates. Dein nunquid tu ille, qui tuos toties praemouisti, ne timerent, hac milles inculcans: *Dico uobis, amicus meus, ne timeatis ab his, qui uos persequuntur.* Quoties illis hoc repetisti? *Ecce ego mitto uos sicut oues in medio luporum; nolite timere eos qui occidunt corpus etc.*

Loquitur Spiritus sanctus de Magis Pharaonis, qui inter Aegypti tenebras tanto se efferebant animo, vt ipsi ceteros exhortarentur, ne timerent; ubi illi essent: etenim eximia, qua pollere se dice. aut potestate, in cunctis illos periculis reddebant tutiores; & securos: ueruntamen ad minimum strepitum illis exortum, circiculum fuit videre ipsolinet omnium maximo timore perterri: *Illi qui promittebant timores & perturbaciones expellere se ab anima languente: hi cum derisu pleni timore languerant.* Sicine uos animo toruissim? sicine uos, qui alios hortamini; dicendo: nihil est quod timeatis? nunquid tu Domine comparandus illis, qui omnem ab illis timorem expellens, & tuae hortaris vt potestati co. fidant: primus es qui timore percelleris, & eo quidem tanto, vt fugam incas, quae atque latebras? Dux ille Zebul buccinauerat, vt narrat Spiritus S. suisque dixerat militibus, vt nullo modo suos uerentur aduersarios, rem esse risu dignam, quam illi possent in effectum producere: ueruntamen vt uidit hostiam copias aduentantes, pallefcit, contemiscit, & pudore confusus fugam capescit, indecoram: cui alter: tunc ille uerbo robustissimus? tunc ille, qui nobis animos iugerebas? *Vbi est nunc os tuum quo loquebaris? etc.* Caue tibi supreme omnium Dux, ne tibi idem exprobremus. Cum tot propositis uerbis, & exhortationibus ne timeamus homines; tu modo cum illos uides tibi aduersarios, leporem induisti.

IV. Huic altera coniectitur difficultas; etenim non uerum fuisse, Domine mi, quis dixerit, illud desiderium, quod indicasti, quando saepe sapius

dixisti: pro hominum solute mori uehementius exopto: uerbum dixisti D. Petro, quo illum pertentisti, dum te dicente, quod eorum manibus effes occidendus ipse te supplex rogauit, vt de hoc nihil omnino ageretur: *Adsi a te Domine, non erit tibi hoc:* etiam illi respondisti: *Vade post me Satana: scandalum es mihi, quia non sapius quae Desunt.* An mortem uis vt fugiam? Satana es mihi: qua nunc igitur ratione illam fugis; & exhorteris? nuquid audimus te dicentem: *Baptismo habeo baptizari, & quomodo conuictor donec perfructur.* Balneum mihi parandum est proprio sanguine fluxum: & cor mihi quasi inter duos molares lapides arcuatum comprimatur, quia hoc mihi diu nimis proceraslinatur. Vt quid ergo sceddis? quid de me diceres, si crebro tibi alleuellerem, me uehementer optare aliquid tui gratia praestare, & conuictor, quod operam meam non in aliquo tibi grato impendas: si tamen petenti tibi a me, vel mihi minimum obsequium dorsum uerterem, latebras quaerem; & diuertula, ne tibi obuius inueniar? tunc ille, qui tot uerba promissis impendisti? illis tuum cor debet constanter inhaerere. O Domine, quam hoc apte, in fallor, tibi obijceremus: quod puerulus ab iero. se quatuor annos fugam ueris, non mirabor: etenim non sua dabat ratio, in ea te atate occumbere: nisi prius tuam praedicasles doctrinam tuam per miracula manifestasles personam: hoc enim erat, quod Deus statuere decreuerat: quando hoc in lege tua statuit mandatum: *Non coquet haedum in lacte matris suae.* D. August. opinatur sensum horum uerborum literalem esse de Christo: quia uoluit inhiere, ne coquatur haedus in lacte matris suae: cum nemo hoc faceret: uide non erat, illud uerari: sed nec similiter, ne agnus eodem die eam matre lactante occidatur, quia hic apud Iudeos mos non moueratur: nec illis inhiere erat agnum comedere lactantem: sed inhiere uult, ne coquant, hoc est, occidant nec agnum huic Christum torqueant in lacte id est, atate teneriori, quando eum mater uirgo uerba lactabat uirginale: sed expectetur donec ad atatem inueuerit maturiore iam, Domine mi, ad atatem peruenisti matram: vt quid igitur mortis sic quaeris effugium?

Huius secessus; anxietatis, & timoris Christi multas SS. Patres, concinnant rationes. Prima depromitur ex D. August. estque familiaris & communis ab hominibus allegata Sanctis, quam autem tetigimus: nimirum, vt per hoc nobis ueram ostenderet suam naturam humanam uolens: si offendentem.

Pf. 103.
29.
Ioann. 8.
18.
Luc. 12. 4.
Matth. 10.
16. & 18.
Sap. 17. 8.
Iud. 9. 38.
Non uideretur ex

illo timore uerum fuisse Christi desiderium morientium.
Matt. 16.
21.
Matt. 12.
30.
Exod. 33.
19.
L. 99. in
Exod. 9.
90.
V.
Cur non possit haedus coqui in lacte matris suae.
13
VI.
Christus fugit vt ostendat suam naturam humanam uolens: si offendentem.

ret se ve-
rum ho-
minem.
Tra 7. 28.
in 1047.
nem.
Tom. 9.
Serm de
Transfig.
D. Leo.
Serm 7.
in 2. ad
Philipp.

millem. Erat, ait D. Leo ad nostræ fidei inter-
gritatem ita necessarium credere. hritum esse
verum hominem, veramque habere humanita-
tem: sicut quod verus esset Deus veramque habe-
ret divinitatem: nec minoris esse periculi contra
illam, veritatem negare humanitatis quam verita-
tatem negare divinitatis: *Equalis erat periculi*
D. minam I. sum Christum, aut Deum tantummodo
du sine homine, aut sine Deo solum hominem credi-
desse. Sciebat autem ex altera parte Dominus
nosser, inquit D. Chrysostr. futuros multos hæ-
reticos, & docturos veram Christo non melle hu-
manitatem, nec veram carnem: sed tantum appa-
rentem, & phantasticam: qualis illa est, quam
ostendit Angelus formam assumens hominis: non
enim est humanitas, nec caro vera, sed phantasti-
ca, atque ex aere composita: non enim sentit, non
dolet, non facit impressiones sicut alia: et iclū
illi infligat vehementem, vel pugione confodias.
Sic docuit Marcion, & cum ipso Paulus samo-
zatenus aliquæ heretici.

Ad hunc veritatis confirmationem voluit
his ad oculum ostendere veras humanitatis, car-
nisque proprietates. Vnde se nobis proposuit ti-
mentem, dolentem, patris afflictum, lacryman-
tem, anxiū, & mortuū: hæc etenim omnia
veritatem hanc aperte testabantur: hoc est quod
elegantè dixit D. Paulus, vt declarat D. Chry-
solom. *a* & convenit Doct. Angelicus b quan-
do de summo disputans pontifice Christo,
ad Hebr. eius volens miseræ ordiæ declarare magni-
tudinem, sic ait: *Non habemus Pontificem,*
qui non possit compari infirmitatibus nostris, tenta-
tum autem per omnia, pro similitudine absque
peccato, tentatum per omnia ad similitudinem no-
stram.

VII. Tentati (inquit D. Thomas) sit ad rei alicuius
disquisitionem, num vera sit, vel non, eo sine
Christus aurum inicitur Fortuna, itaque mente chyrurgus
tentat, pungit carnem mortificatam, vt expe-
riatur an vna sit: *Tentare est experientiam su-*
mare de eo, qui tentatur: sic aiebat Moytes.
Ad Hebr. Tentat vos Dominus Deus vester vt palmam fiat,
4. 15. vtrum diligatis eum. Eo em n odo loquitur S. Pa-
2. 29. 97. gina: *Tentavit Deus Abraham &c. in que-*
a. 1. sitionem conijcienda erat vera Christi huma-
nitas: huius autem tam clara facta est experien-
tias; vt in omnibus couisset manifestus: *Tenta-*
tentare. *tum per omnia.* Multa sunt in quibus probatur
D. Tho. habere te carnem veram veramque tuam esse
Dem. 13. humanitatem: quodque realiter osibus carneque
5. confles. Sunt autem pœnis & dolores quidam
Gen. 2. 2. 1. in anima, tristitia, timor, anxietas, sollicitudo, pœ-

nasalij in corpore fatigatio, sudor, fames, sitis,
mors. Sancti multas ex his passi sunt qualitates:
Multa tribulationes iustorum pallebat David, ve-
rum tamen nullos onnes sustinuit: solus Christus 1. 33. 20.
toleravit omnes & qualibet infirmitates ac dō-
lores, quos sustinere posset humanitas: excepto
peccato: *Tantum per omnia absque peccato: Non*
est enim fames, non sitis, non pœnia, non dolor,
non timor, non fatigatio, non mors, quam
Christus non sustinuit: vt probat D. Thom. 3. 7. 9. 46.

Eadem ob causam appellat eum Isaias: *Virum* 1. 51. 33. 3
dolorum, sicut à Dauide vocantur: *Viri diuitiarum:*
illi, quibus eistæ crepant opibus, & affiam sup-
petunt diuitiæ in omni genere auri argenti, me-
talli & vestimentorum, & hoc pro: *Pro simili-* Idcirco
tudine significat: Ad similitudinem nostram. Passus I. 8.
est & sentit omnia hæc eodem modo quo ceteri vir diei-
homines, qui puri sunt homines, eius passiones & pœ-
& pœnia non fuerunt in sola apparentia & phan-
tastica, eo modo quò Raphael Angelus in fi-
gura venustioris adolescentis ad mensam
comesturus accembebatur, sic vt edere videretur:
sed hoc tantum fiebat apparenter: ipso teste: *Videbat quidem vobiscum manducare & bibere;*
sed ego cibo inuisibilis, & potu qui ad ho- Angelus
minibus videri non potest, vter: Sed veram & phant-
& realem sustinuit mortem, eiusque animam ef-
fectus illius afflixerunt & corporis dolores cruci-
antur; pœnas sensit, sicut ceteri hominum: quin-
imo magis ex admirabili carnis suæ cōplexio-
ne.

Hinc idem monet Apostolus & ex eo quod
tui dolores sensus tuæque mala, colligas, quo
Christus dolore sensus illa tolerauit: quia passus
est ad similitudinem nostram ille, qui humanita-
tem habuit nostræ comparem: *In similitudinem* Ad Phil.
hominum factus, & habitu inuentus, vt homo: 2. 7.
insuper hoc ipsum diuine declarauit vates Euan-
gel. Isaias, postquam enim eum inscripisset: *XL*
Vtrum dolorum: subiungit: *Scietem infirmita-* Christus
tem, quasi aperte dicat, quod optime nouisset: *Vir* fuit
quid labores essent & dolores, quodque sciens
illos dolore senserit atrociori, quam vni-
quam aliquis senserit hominum. Et sic loquitur
Apostolus, conuertebat vt pœnitibus com-
pateretur; si namque dolores illius phantasti-
fici solummodo fuissent, nec illi cor pupugif-
sent, non ex illis nostris compateretur infirmita-
tibus. *Ex his* XII.
disce pa-

Ex his collige cum D. Thoma primò: tuis in tentia &
aduersitatibus pœnitique patientiam; quando-
quidem tales tu minime pro teipso tuisque sce-
leribus patiaris quin illas multo grauioribus pro
ipsis

H. br. 17.
7

ip[s]is filius filius Dei toleravit. Quod si eas ipse
passus sit non pro se, sed pro te, non graue fue-
rit eisdem in te pro te ip[s]o tolerare. Hoc nobis
indicat Apostolus his verbis: *Recogitate eum, qui
talem sustinuit & peccatoribus adversus semetip[s]um
contradictionem, ut non saevigimini animis vestris,
deficientes.* Collige secundo: firmam fiduciam,
quã debeas accedere poenitentiis tuis & anxietatibus
ab hoc Domino postulaturus remedium: & dum
dohre poenitentiæ affigeris optimum esse rem
medium, si ad ipsum recuteris, eique propolueris
atque in memoriam tenoces, quantum est ex
parte tua, quos pro nobis dolores poenitentiæ susti-
nuit. Tu, cui cœna dicitur, nec habes, quo ven-
tris impleas inanitates, nisi lapides, te ipsum in
eius conspectu statue, eumque alloquere. heu
Domine mi, tu optime nosti quantum sit hoc
tormentum: cum in deserto tanta corpus tuum
fame fuerit afflictum: ut non nisi lapides, quibus
illud nutries, haberes: quotiescumque tibi ver-
bum dicitur cordis intima vulnereans, ad illum
recurre & deprecare: cum enim ip[s]e ex illis,
quæ illi dixerunt adeo acerba, seiat quid hæc in
occasione transeat, tibi in hac quoque dignetur
largiri patientiam, ut autem nos de hoc Evan-
geliste redderet certiores, illum nobis repræ-
sentant affectibus subditum humanis: nunc com-
passione, nunc fame, nunc fatigatione, nunc timore,
& anxietas: sicut Evangelista modo manifestat.

§. 5. Christus secellit, ut confirmet esse licitum
Christiano tempore persecutionis qua-
tere latibulum.

14
L. 12. c. 5.
1ra Faust.
c. 56. &
17a T. 15.
& 43. in
Joan. ad
Heb. 6.
& 9.
II.
Error est
docere
esse fa-
gere.
L. 1. c. 17.
Epr. Genu-
d. 1. c. 8.
Tus. 6.

Secundum rationem assignat idem D. Aug-
ustinus: Christus se lucas subtraxit: quo
doceret, nedum non esse peccatum aliquan-
do f. ruente persecutione sese subtrahere, quinimo
hoc adscribendum esse prudentiæ. Quidam do-
cere voluerunt doctores, quod in surgente rabie
persecutionis contra Christianos in communi,
vel aliquos in particulari, heitum non sit sibi
fuga consulere: sententiam hæc defendit Ierul-
hanus auctor gravissimus, atque in eum finem
illicitam compulvit: *De fuga in persecutione.* Sic re-
fert D. Anzast idem tenuisse Gaudentium hære-
ticum suo tempore celeberrimum, ex doctrina
Christi docentis, verum pastorem proprias oves
non dimmittere quinimo pro earum salute vitam
suam profunderet: fugere vero propriam esse
mercenarij, quæ oves, non ut proprias, diligunt:

Merrenarius autem quia mercenarius est & non
pertinet ad eum de ovis.

Hoc illi defenderunt auctores; sed error est,
inquit D. August. quandoquidem satis aperte
nobis fidei magister in dixerit: *Si persecutus vos fue-
rit in civitate una fugite in aliam.* Et nedum hoc
verbodocuit sed & opere: cum sapius persecuten-
tium se se manibus fugitivus eripuerit: Non penitenti-
a eius defecerat in qua vixit se vellet, & palam
cum Iudæis conuersaretur, & nihil ei facerent, sed
in hominis infirmitate vivens exemplum, discipulis
manifestabat: in quo apparet non esse peccatum, in Iohan.
si fideles eius qui sunt membra eius, oculis per-
sequentium se subtrahant, & suorum seclerato-
rum latendo potius demerant, quam se of-
ferendo, magis accenderent. Non igitur receditis
est animi terga dare inimico? numquid fuga
pusillanimitatem arguit? numquid se victum
fatetur viresque suas nimici viribus esse longe
inferiores? nequaquam: quinimo aliquoties ma-
ximam fuga declarat animi fortitudinem. Est
fortitudo virtus moralis in quosdam consistit. Quid sit
medio inter duo extrema pusillanimitatis, sci-
licet & præsumptionis, seu temeritatis. Semper
fugere pusillum indicat animum, & infirmitatem,
semper autem velle inimicis oblitere, temerari-
um est & præsumptuosum. Vera autem forti-
tudo pro ratione faciem hosti opponit, & pro ra-
tione non id facit sed terga versit fugaque sibi
prospicit.

Expendit D. Chrysof. titulum quem David
præfixit Psalmo 3. *Psalms David cum fugeret a
facie Absalon filij sui.* Hic Psalmus composi-
tus est, ut cum David careret fugiens Absa-
lonem filium suum: quid est hoc? quærit
D. Chrysof. victoribus eriguntur staturæ
in honorem victoriae quatenus in illis & per
illas memoriam suam tradant æternitati. Du-
cibus in acie victoribus vel hostem superan-
tibus, vel præliando fortiter casis componuntur
hymni; cantica, & versus: ceterum fugiti-
vus nemo cantat epinicionem: nemo Psalmum com-
ponit nec laudes celebrat, esset etenim eius cele-
brare ignaviam, & species esse videtur opprobrii:
& optas ut hymnus & Psalmus perpetuo de-
cantetur. ut per omnia sæcula tua fuga celebra-
tur? Psalmus canticum est quod voce fit & in-
strumento musico; an ergo desideras tam so-
lemniter fugam tuam celebrari: ut illa & vo-
ce cantetur & musicis laudetur instrumentis?
parum nosti & ignarus es, qui talia proponis in-
quit D. Chrysof.

10an. 19.
12.
II.
Piebatum
ex D. 44.
gustino.
Matth. 10.
23.
D. Aug.
Tract. 49.
in Iohan.
Tom. 9.
III.
Quid sit
fortitudi-
do.
IV.
David
cur fugam
suam de-
cantet.

Fuga